

OVERGANG BARNEHAGE – SFO-SKOLE

Innhold

Innledning	3
Kontinuitet og sammenheng	5
Tilknytning og det kompetente barnet	6
Overgang fra barnehage til skole/SFO	7
Foreldresamarbeid	7
Innhold i førskolegruppa	8
Barn med ulike funksjonsnedsettelse	9
Årshjul	10
Informasjonsskjema om skolestarteren	13
Oversikt over distriktene	18

Skrevet av: "Klikk her og skriv inn"

Publisert: Revidert juni 2017

Innledning

Overganger mellom ulike nivåer i utdanningssystemet er kritiske faser i barn og unges utvikling og læring. I Lørenskog har vi hatt overgangsrutiner som skal bidra til å sikre en god overgang siden 2009, og med denne planen revideres arbeidet med overgang mellom barnehage og skole i tråd med nyere forskning. I strategisk plan for kvalitet i barnehage og skole er det satt som mål at kommunen skal ha gode overgangsrutiner mellom barnehage og skole som sikrer et helhetlig opplæringsløp. Ny strategi er at lærere og barnehagelærere samarbeider om innhold og arbeidsmetoder for å møte barnets kompetanse i et helhetlig læringsløp. Planen har dermed en annen utforming og vektning enn tidligere overgangsrutiner.

Kunnskapsdepartementet har fastsatt ny Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Den nye rammeplanen gjelder fra 01.08.2017. Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.

«Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen»

I Meld. St. 28 (2015-2016) «Fag – Fordypning – Forståelse - en fornyelse av kunnskapsløftet» understrekes at regjeringens mål er god kvalitet i hele utdanningsløpet, fra barnehage til høyere utdanning. Barnehage og skole er viktige felles arenaer for det enkelte barns læring og utvikling.

I NOU 2016:14 «Mer å hente – bedre læring for elever med stort læringspotensial» refereres det til prinsipper for opplæringen (Kunnskapsløftet). Det går fram av prinsippene at samarbeidet mellom barnehage og skole, og mellom hovedtrinn i opplæringen, bør være systematisk for å lette overgangen i opplæringsløpet. Tidlig indentifisering av barn med stort læringspotensial er viktig for deres opphold i barnehagen, sosialisering med jevnaldrende og ved overgangen fra barnehage til skole.

Både Kunnskapsløftet og Rammeplan for barnehager er under revisjon, og det er gitt føringer som skal sikre bedre helhet og progresjon.

Det er gjort 42 studier etter 2010 i 13 forskjellige land som har gitt anbefalinger på hvordan overgangstiltak skal utformes og gjennomføres. Forskningen er publisert på Kunnskapssenteret for utdanning. Forskningen oppsummeres i følgende områder med underpunkter:

1. Samarbeid mellom barnehage og skole:
  - Faglig samarbeid mellom barnehagelærere og lærere i skolen
  - Utdveksling av informasjon om barna
  - Tilrettelegg for samarbeidsprosjekter mellom barnehage og skole
2. Samarbeid mellom foreldre og skolen:
  - Åpen og gjensidig dialog med foreldre før, under og etter overgang
3. Tiltak som kan iverksettes av barnehagen:
  - Gjøre barna kjent med skolen
  - Etablere et felles forum for informasjon og diskusjon
  - Arbeide for bedre sammenheng i overgangen
4. Tiltak som kan iverksettes av skolen:
  - Velkomstprogrammer
  - Tydelige formulerte mål og forventninger
  - Fleksible og dynamiske overgangspraksiser

Det er viktig å huske på at overgangen er en prosess, og ikke kun en hendelse. Det betyr bl. a. at barna ikke automatisk blir skoleelever – de må bli vant til å ikke være barnehagebarn lenger. Det er videre viktig at oppdagelsesbasert læring også preger skolens arbeid.

Gjennom denne planen ønsker vi å understreke betydningen av at barnet møtes på en slik måte at det opplever seg kompetent, og kan bygge på tidligere erfaringer, kunnskaper og ferdigheter. Dette krever godt samarbeid, god kompetanse og gode holdninger hos personalet både i barnehage og skole. Det er viktig å ha perspektivet «barnets beste» som en ledetråd i arbeidet med god overgang mellom barnehage og skole jfr. FNs barnekonvensjon.

Dokumentet gir en beskrivelse av sentrale områder når det gjelder overgangen mellom barnehage, SFO og skole. Årshjul med oversikt over aktiviteter og ansvar året før barnet begynner på skolen. Informasjonsskjema om skolestarteren. Dokumentet vil være tilgjengelig på kommunens intranett, og det vil bli sendt ut til private barnehager og skoler.

Forslaget er utarbeidet av arbeidsgruppe bestående av skolesjef Camilla Sandstrøm Mathiassen (leder), barnehagekonsulent Anny Bråthen (sekretær), barnehagesjef Signy Fredriksen, styrer i Bårilskogen barnehage Margaretha Ingves, styrer i Ahus barnehage 3 (privat) Kristin Sund, rektor Rasta skole Marianne Fiskaa og undervisningsinspektør Benterud skole Grethe Kaupang.

Planen skal rulleres hvert 4. år, mens årshjul og skjema om skolestarteren vil evalueres etter 1. år og etter behov.

Kontinuitet og sammenheng

Barns overgang fra barnehage til skole representerer et brudd i det enkelte barns hverdag. Barn utvikler seg i en balanse mellom seg selv og fellesskapet, og skal, ideelt sett, kunne balansere det trygge og stabile og det uventende og nye (Lillejord m/flere 2015). For å kunne imøtekomme denne balansen, handler kontinuitet om at noe er stabilt og gjenkjennelig for barnet, selv om alt annet forandrer seg. Selve overgangen må ses som en lang prosess og ikke som en enkeltstående hendelse, slik at alle barn opplever en best mulig skolestart. Lørenskog kommune vektlegger sammenhengen i utdanningsforløpet, der barnehage og skole har et felles ansvar med fokus på omsorg, lek, læring og danning (Kvalitet i barnehage og skole, strategisk plan 2015-2026).

Barn har som nevnt over behov for opplevelse av kontinuitet og sammenheng i overgangen fra barnehage til SFO og skole. Barna trenger visshet om at erfaringer og lærdom fra barnehagen er viktig og verdsettes. De trenger også å oppleve å ha noe oversikt over hva som venter dem på de nye arenaene. Hilde Dæhnes Hognes har skrevet doktoravhandling om barns erfaringer med sammenhenger i overgangene fra barnehage til SFO og skole. Hun henviser til fire kategorier i forhold til kontinuitet; fysisk, sosial, filosofisk og kommunikasjonsmessig.

1. Fysisk kontinuitet handler om sammenheng mellom fysiske miljø. At barna kan bli kjent med skolens og SFOs fysiske miljø før de starter kan bidra til opplevelse av kontinuitet i overgangen. Hognes skriver også om betydningen av grenseobjekter i overgangen. Et grenseobjekt kan defineres som noe barnet kan kjenne igjen som finnes på begge arenaene; f.eks. i forhold til det fysiske miljø kan et klatrestativ fungere som grenseobjekt, eller at både i barnehagen og på SFO går man på tur i skogen. Å la barna tegne en tegning i barnehagen som senere henges opp på skolen kan være med å skape fysisk kontinuitet.
2. Sosial kontinuitet handler om relasjoner og identitet. Å ha en venn eller flere med seg fra barnehagen til SFO og skole bidrar til sosial kontinuitet. At barna har med seg en erfaring og trygghet fra barnehagen om hvordan de kan gå frem for å få nye venner, samt redskaper for hva de kan gjøre hvis de opplever noe de ikke liker bidrar også til sosial kontinuitet. At barna får møte personalet på SFO og skolen før de starter, er også med på å skape sosial kontinuitet.

Lek er viktig for barna både i barnehage, SFO og skole og bidrar til sosial kontinuitet. Lek er både i barnehagealder og tidlig skolealder barns naturlige aktivitet, og skal ha en fremtredende plass i barnas liv. I leken må man følge regler for sosialt samspill, man utvikler egenskaper som omsorg, empati, åpenhet og selvfølelse, man kan gå i dybden av ulike temaer, og man får brukt sin kreativitet og fantasi.

3. Filosofisk kontinuitet omhandler sammenheng i innhold og arbeidsformer. Her kan grenseobjekter som en felles bok som barnehagen fordyper seg i og jobber med på våren, og skolen tar opp igjen på høsten skaper opplevelse av sammenheng og kontinuitet. Dybdelæring som skal dominere læringen på begge arenaene i form av å skape nysgjerrighet, undring og undersøke fenomener, konkrete eller sammenhenger er også med på å skape filosofisk kontinuitet.

4. Kommunikasjonsmessig kontinuitet skapes gjennom at de som jobber i barnehagen, på SFO og i skolen har kunnskap om og kjennskap til hverandres arenaer. Hva man vet om hverandre har betydning for hvordan man snakker med barna om og verdsetter det som foregår på den andre arenaen. Dette gir barna opplevelse av sammenheng. Det må tilrettelegges for felles faglige møter der man kan få innsikt i hverandres arbeid.

Tilknytning og det kompetente barnet

Trygghet og god relasjon mellom barn og voksne og barn imellom er av sentral betydning for at barn skal lære og utvikle seg i så vel barnehage, SFO og skole. I Stortingsmelding nr. 41(2008-2009) Kvalitet i barnehagen, vises det til NICH-studien fra USA om kvalitet i barnehagen. I denne studien ser man blant annet på relasjonen mellom de ansatte og barna. Det vises i studien til at det er relasjonskvaliteten mellom barn og voksne, som er av størst betydning for barns utvikling og læring. Sensitive voksne som gir barn trygghet, nærhet og varme, og stimulerer barn til utforskning og læring medfører at barnet får et bedre språk, samt bedre lese- og matematikkferdigheter ved skolestart. I Meld. St 24(2012-2014) Framtidens barnehage vises det til at prosesskvalitet er avgjørende for barnets trivsel og utvikling i barnehagen. Særlig viktig er relasjonen og samhandling mellom barn og ansatte og barna imellom.

Forskning viser at barnet går fra å være det kompetente barnehagebarnet til den mindre kompetente eleven. Det er av sentral betydning at ansatte i barnehage kan forberede barn i skole og SFO, og at ansatte i skole og SFO har kunnskap om barnas tidligere erfaringer slik at de kan tilrettelegge miljøet slik at barna kan erfare kontinuitet i overgangene. Dersom det oppstår brudd i erfaringer innebærer at barna ikke får det utbytte de kunne ha fått. For å sikre kontinuitet må barnehagen ha kjennskap til hva

barna faktisk vil møte i SFO og skolen, og SFO og skolen må ha kjennskap til barnas tidligere erfaringer for å kunne bygge på barnets tidligere opplevelser. Dette handler ikke om at barna ikke skal lære nye ting i SFO og skole, men at de lærer skal bygge på noe de har opplevd fra før. «Barna møter det ukjente med bakgrunn i noe kjent».

Overgang fra barnehage til skole/SFO

Målet er å skape forbindelseslinjer mellom de to institusjonene slik at det ikke overlates til barnet selv å finne veien i alt det nye som møter dem. En viktig forutsetning for dette er at personalet kjenner hverandre på tvers av SFO og barnehagen for enkelt å kunne samarbeide på tvers av virksomhetene til barnets beste.

I situasjoner som er preget av endring søker barnet kontinuitet og derfor er familiens støtte, engasjement og kunnskap sentralt i overgangen fra barnehage til skole/SFO. Både barnehage og skole/SFO har et felles ansvar for å sikre best mulig sammenheng i overgangen/prosessen. Et godt samarbeid mellom barnehage og SFO vil skape en bedre forutsigbarhet, helhet og sammenheng for barnet i overgangsfasen. Vi må sikre at barna får informasjon om og kjennskap til SFO før oppstart. Dette samarbeidet må sikre at foreldre/foresatte blir positive, engasjerte og deltakende i overgangen, og at de er med på å gi barnet trygghet og et best mulig utgangspunkt for SFO-start.

SFO personalet blir da viktige samarbeidspartnere i denne overgangsprosessen. Ved at SFO er kjent med og bygger videre på de erfaringene, kunnskapen og ferdighetene barnet har fra barnehagen, kan bidra til sammenheng og kontinuitet i lærings- og omsorgstilbudet. Det må sikre at det legges til rette for at den sosiale kompetansen som handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner i varetas. At det legges til rette for lek, glede og humor og at man ivaretar barnets sin egen personlighet og kulturelle identitet.

«En aktiv voksen er en voksen som er tilstede, ikke bare fysisk, men som ser og hører, som viser evne til å handle og utøve rettferdighet, som kan trøste når det er nødvendig, som kan hjelpe når en trenger hjelp, og som kan lytte når en vil formidle noe» (Kari Pape).

Foreldresamarbeid

For at barna skal oppleve gode overganger forutsetter det at alle parter er involvert i samarbeidet barnehage, SFO, skole, barn og foreldre/foresatte og at alle må anses som likeverdige parter i samarbeidet om overgangene. Det anbefales at foreldre/foresatt og ansatte i de ulike virksomhetene deler informasjon om barnets fremgang i overgangen slik at barnets kompetanse kan bidra til å skape en opplevelse av kontinuitet for barnet. Det må legges til rette slik at foreldre bidrar aktivt i samarbeidet med å tilrettelegge for gode overganger og opplevelse av sammenheng mellom barnehage- skole og SFO.

Innhold i førskolegruppa

Det siste året i barnehagen skal gi barna mange muligheter for mestring. Barn lærer best gjennom oppdagelse (Lillejord & Børte årstall). I følge Rammeplan for barnehagens innhold skal barnas nysgjerrighet og vitebegjær anerkjennes og stimuleres, og ligge til grunn for deres læringsprosesser. Kunnskapsløftet som er skolens læreplan fremhever at barn må lære å lære. Eleven skal utvikle sin kompetanse i å utforske, stille kritiske spørsmål og å løse problemer. Læring skal skje med og i eleven og lærerne skal legge til rette for gode læringsprosesser som sikrer dybdelæring (Kunnskapsløftet). Det betyr at de voksne det siste året i barnehagen må bidra til å utdype og utvide barnas oppdagelser. Det fordrer at voksne er sensitive og tilstedeværende i barnas lek og undring. Det må gjerne jobbes med prosjekter der man samles om noe, undrer seg, lærer og utforsker sammen.

Overgangen til skole må ses som en prosess, ikke en hendelse. Overgangen starter det siste året i barnehagen. De voksne må framsnakke skolen, og forsikre barna om at de skal få god tid til å bli kjent med sin nye hverdag. Barna må oppleve bekreftelse om at skolen skal bygge videre på all læringen de har med seg fra barnehagen.

Barna trenger å ha med seg god selvfølelse og tro på egen læreevne. Selvfølelse handler om hvor godt vi kjenner oss selv og hvordan vi forholder oss til det vi vet. Barn med god selvfølelse opplever seg verdifulle for andre mennesker slik de er, og setter ord på egne følelser og behov.

Det er viktig at barna har med seg sosial kompetanse og gode samarbeidserfaringer. Sosial kompetanse handler om kunsten å omgås andre på en positiv måte. Barn med god sosial kompetanse etablerer lett nye vennskap, de viser innlevelsesevne og empati, venter på tur, klarer å regulere seg selv og sier fra til voksne hvis det er noe. Å samarbeide må man øve på det siste året i barnehagen. Barna trenger også å tilegne seg gode strategier; f.eks. hva gjør jeg hvis jeg ikke får være med i leken? Hva gjør jeg hvis jeg opplever noe jeg ikke liker? Hva gjør jeg hvis jeg møter noe jeg ikke forstår?

Som tidligere nevnt, er grenseobjekter viktige. Et grenseobjekt er noe barnet gjenkjenner på begge arenaene. I Lørenskog ønsker vi å skape et grenseobjekt gjennom et felles bokprosjekt; barnehagene vil få utdelt en bok som jobbes med på vårsemesteret før skolestart, og den samme boka vil jobbes med det første halvåret i 1.klasse. Et grenseobjekt mellom barnehage og SFO kan skapes gjennom at barna tegner en tegning i barnehagen som sendes til SFO der barnet skal gå. Når barnet kommer til SFO, vil det finne igjen tegningen sin. Barn som ikke går i barnehage, kan tegne en tegning på førskoledagen som SFO får. Det vil være barn som av ulike årsaker ikke har hatt kontakt med sin SFO/skole, og det er viktig at skolen er oppmerksomme og legger best mulig til rette slik at også disse

barna blir ivaretatt på en god måte. Barnehagen og skolen skal utveksle informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen. Det er viktig forutsetning at barnehagelærer, lærer og SFO ansatte kjenner hverandres læringsarena. Derfor er det viktig at det legges til rette for gjensidige besøk.

Lørenskog kommunes kommunale retningslinjer for språkarbeid i barnehagen «*Ord som gror – lek og lær*» har et eget kapittel om arbeid med språk i førskolegrupper. For å sikre en målrettet språklæring fra barnehage til skole, er det tydelig sammenheng med skolens «*Ord som gror – les og skriv*» fra 2014. For å sikre at er 1.klasselærere er kjent med arbeidet som skjer i barnehagen vil «*Ord som gror lek og lær*» være tilgjengelig på alle skoler.

Kommunen vektlegger arbeid med grunnleggende begreper innenfor matematikk det siste året i barnehagen, og har gjennom «*Satsning på matematikk i Lørenskog i barnehage*» (SMIL) gitt føringer for dette arbeidet i barnehagen.

Barn med ulike funksjonsnedsettelse

Gode overgangsrutiner bidrar til å skape trygghet for barn generelt, og er særlig viktig for barn med ulike funksjonsnedsettelse. Hvor tidlig man må starte planlegging og tilrettelegging av overgang til skolestart, avhenger av barnets funksjonsnedsettelse og individuelle behov for tilrettelegging. For noen barn er det derfor nødvendig å starte planleggingen lenge før det som er angitt i årshjulet. Dette bør tidlig avklares i samarbeids*-/ansvarsgruppemøte*.

Tilrettelegging av fysisk miljø, hjelpemidler, organisering og ha tilgjengelig personell med tilstrekkelig kunnskap og kompetanse til å ivareta barnets behov, er eksempler på momenter som bør vurderes i denne sammenheng. Foreldrenes kunnskap om sitt barns behov, barnets eget uttrykk for hva som skaper trygghet og trivsel, samt barnehagens kunnskap og erfaring, vil til sammen gi skolen et godt fundament til å møte barnets behov ved skolestart.

I tillegg til det tidligere omtalte grenseobjektet, vil et såkalt overgangsobjekt bidra til å skape trygghet for enkelte barn. Psykoanalytikeren Donald W, Winnicott introduserte begrepet overgangsobjekt - et objekt som barnets selv har valgt og knyttet seg til (bamse, leke, klut eller lignende). I perioder med utrygghet er overgangsobjektet gjerne «vikar» for foreldrenes trygge base inntil barnet selv har mental og emosjonell kapasitet til å holde foreldrenes eksistens i minnet. Behovet for et overgangsobjekt kan komme og gå i ulike perioder gjennom barnets oppvekst, og bør særlig være tilgjengelig i overgangssituasjoner.

*Samarbeidsmøter består av bruker og fagpersonene som yter tjenester. For barn i barnehage og skole vil det være naturlig at det er barnehagestyrer eller rektor, i samarbeid med foresatte, som har ansvar for å innkalle til- og lede møter.

* En ansvarsgruppe består av bruker og fagpersonene som yter tjenester. Leder av ansvarsgruppen er koordinator utnevnt av koordinerende enhet i samråd med bruker. Ansvarsgruppen møtes minst to ganger i året, eller hyppigere ved behov.

Årshjul

Årshjulet starter siste året i barnehagen og avsluttes i september første året i skolen.		
September	Distriktsledermøte barnehage og skole. Hensikt med møte er blant annet å: planlegge «lærende møte» i januar for lærere og barnehagelærer i distriktet, planlegge felles distrikts foreldremøte i oktober samt å sette datoplan for kommende år med fordeling av ansvar (Private barnehager skal innkalles). Evaluere året som gikk. Datoplanen sendes inn til barnehage og skolekontoret som videresender denne til alle distrikt.	Rektorene kaller inn
Oktober	Felles distrikts foreldremøte med fast agenda Informasjon om overgangsrutiner, informasjon om forhåndsvarsel og enkeltvedtak, forventninger til skolestart, hva skal det siste året i barnehagen inneholde (inkludert besøk i barnehage fra skole og SFO) hva er læring. Deltakere: Barnehage- og skolekontor, PPK, SFO, rektor, styrer og helsesøstertjenesten	Styrere og rektorer i det enkelte distrikt
November	Innen november skal det være gjennomført et *samarbeids-/*ansvarsgruppemøte vedrørende barn med ulike funksjonsnedsettelse <ul style="list-style-type: none"> • Barnehagen drøfter med foresatte hva som overføres av informasjon (samtykkeerklæring) • Skolen informeres om henvisninger til PPK, barn med enkeltvedtak og/ eller støtteassistent. • Barnehagen innkaller til møte med foresatte, PPK, SFO leder og skolen. Skolen får informasjon om barnets behov. • Ved omfattende hjelpebehov minst 2 år før skolestart (fysiske tilrettelegginger, baser) 	Styrer - samarbeidsmøter Helsesøster-ansvarsgruppemøte
Desember	Innkjøp av bok til barnehage og skole (samarbeid med biblioteket) Forhåndsvarsel om skoletilhørighet sendes ut	Skolekontoret/bhg kontoret Skolekontoret
Januar/Februar	«Lærende møte» - faglig samarbeidsmøte distriktsvis (Ord som gror, praksiseksempler, lek som læringsarena, dybdelæring) Private barnehager inviteres. Deltakere: barnehagelærer, baseledere SFO og lærere for førstetrinn	Rektor/styrer

Februar/mars	<p>Foreldreskole med tematisk innhold – samarbeid mellom TIBIR, PPK, FPH i samarbeid med Flyktning- og innvandrertjenesten (hvordan forberede barnet på overgang til SFO og skole)</p> <p>Vedtak om skoletilhørighet sendes ut</p>	<p>Barnehage-og skolekontor innkaller</p> <p>Skolekontoret</p>
April	<p>Barn og foreldre inviteres til Åpen skole/SFO på ettermiddagstid</p> <p>Informasjonsskjema om skolestarteren fylles ut sammen med barn og foreldre. Skjema skal fylles ut sammen med foreldre og barn. Barnedelen kan fylles ut av pedagogen sammen med barnet men da skal skjemaet gjennomgå med foreldrene i foreldresamtalen. "Informasjon om skolestarteren", sendes de respektive skolene innen 15.april. Skjemaet skal være tilgjengelig for aktuelle lærere og baseleder i SFO.</p> <p>Ved behov hos enkeltbarn, tar barnehagen initiativ til besøk på skole/ SFO før førskoledagene.</p>	<p>Rektor/SFO leder</p> <p>Pedagogisk leder</p> <p>Styrer</p>
Mai	<p>Førskoledager uke 23. Kopi av invitasjonen sendes til barnehagesjefen på mail. Informasjonen sendes videre til kommunale og private barnehager i distriktet.</p> <p>Skolen inviterer det enkelte barn med foreldre. Alle besøker SFO. Informasjon om dag og tid på den enkelte skole sendes barnehagesjefen på mail, som viderefremidler til alle barnehagene. Pedagogisk leder motiverer foreldrene til å møte. Dersom foreldrene ønsker det, bør det legges til rette for at barn med omfattende oppfølgingsbehov, i tillegg til foreldrene, kan få følge av assistent fra barnehagen. Pedagogisk leder motiverer foreldrene til å møte og minner foreldre og barn på dagen(e).</p> <p>Skolen innkalles til siste tverrfaglige møte før skolestart dersom foreldrene tillater dette. Videre oppfølging vurderes. Handlingsplan og tillatelseserklæring sendes skolen, dersom foreldrene godkjenner dette.</p>	<p>Rektor Barnehagesjef</p> <p>Rektor inviterer Foreldrene følger eget barn</p> <p>Barnehagen</p> <p>Styrer</p> <p>Styrer</p>

Juni	<p>Barnehagen sender barnas tegninger til SFO.</p> <p>Foreldremøte på hver enkelt skole. Helsesøster og repr. fra PPK kan inviteres. Barnehagene informeres i god tid om tidspunkt for og innholdet i møtet. Tolkere innkalles ved behov. Det kan ev. innkalles til et ekstra formøte med foreldre fra språklige minoriteter.</p> <p>Etter samtykke fra foresatte, oversendes Årsrapport til rektor for barn med spesialpedagogisk hjelp etter barnehagelovens § 19 a.</p>	<p>Styrer</p> <p>Rektor</p> <p>Styrer</p>
August	<p>I de tilfeller PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering etter opplæringslovens § 5-1, skal rektor fatte vedtak i tråd med denne. Ved vedtak om rett til spesialundervisning skal skolen utarbeide IOP.</p> <p>Skolestart Informasjonsskjema om skolestarteren brukes i første samtale med elev og foreldre</p> <p>Grenseobjekt brukes i den første tiden på skolen. Bok, tegning fra barnehagen, Barnehagebarnas Lørenskogsang.</p> <p>Fadderordning for nye 1. klassinger</p>	<p>Rektor</p> <p>Kontaktlærer</p> <p>KOntaktlærer</p>
September	<p>Samarbeids-/ansvarsgruppemøte skolen, PP-tjenesten, barnehagen, spesialpedagog og foreldrene. Dette avtales i samarbeids-/ansvarsgruppemøter våren før skolestart for de som har særlige behov for det.</p>	<p>Rektor</p>

Informasjonsskjema om skolestarteren

Fra barnet, foresatte og barnehage til skolen og SFO

Formålet med dette skjemaet er at skolen og SFO skal kunne tilrettelegge skolestarten best mulig for det enkelte barn. Dette skjemaet fylles ut av barnehagen og foresatte i samarbeid med barnet i foreldresamtalen våren før skolestart. Det innhentes samtykke ved oversendelse av skjemaet til skolen.

Til rektor ved:			
Barnets fornavn:			
Barnets etternavn:			
Barnets personnummer:			
Foreldrenes morsmål:			
Behov for tolk:	ja	Nei	
Barnehagens navn:		Avdelingens navn:	
Når begynte barnet i barnehage i Lørenskog?	år:	måned:	
Eventuell tidligere barnehageerfaring?	Antall år:	Antall måneder:	

Del A Barnet deltar i denne delen av samtalen

Dette vil jeg at skolen skal vite om meg:

-liker å leke med, bestevenn, lurer på, engstelig for, annet?

Dette tenker jeg om å begynne på skolen og SFO:

-hva skal jeg lære på skolen, hva skal jeg gjøre, hva ønsker jeg å lære, hva gleder jeg meg til, hva gruer jeg meg til, hva vil jeg like å gjøre på SFO?

Dette liker jeg å gjøre/dette er jeg flink til:

-tegne, spille fotball, være inne, være ute, leke med, skrive osv.

Del B Denne delen fylles ut av barnehagen og foresatte i samarbeid

Om barnet

Beskriv barnets styrker og hva det mestrer særlig godt:

(samhandler med andre i lek, inkluderer andre i lek, leder i lek, tar imot kollektive beskjeder, konsentrerer seg over tid, fysisk aktivitet, tegner og fargelegger, selvhjelpsferdigheter osv.)

Beskriv kort hvordan barnet samhandler med andre barn i lek og sosiale aktiviteter:

(tar kontakt, kommuniserer, leker over tid, løser konflikter, har venner, viser empati, annet)

Er det situasjoner eller områder der barnet trenger spesiell omsorg/oppfølging? (av- og påkledning, toalettbesøk, lek, fysisk aktivitet osv.)

Eventuelt andre forhold/behov som dere mener skolen bør ha informasjon om?

Om barnets språk

Barnets morsmål/hjemmespråk

(hvis annet morsmål enn norsk, beskriv eventuelt ferdighetene kort)

Har barnet en adekvat norskspråklig forståelse

(barnet forstår enkeltord og setninger, mer avanserte ord og setninger, individuelle og kollektive beskjeder, fortellinger, har språkforståelse i lek og aktiviteter, situasjonsavhengighet i forhold til forståelse, annet)

- Ja
- Nei

Hvis nei, gi en kort beskrivelse:

Har barnet adekvat talespråk på norsk?

(barnet snakker med enkeltord og/eller setninger, formidler fortellinger med begynnelse og slutt, stiller spørsmål, ber om hjelp, leker med rim/regler, bruker språket til å komme inn og ut av lek, bruker fortid, annet)

Har barnet adekvat uttale/artikulasjon?

(barnet uttaler ord og setninger med riktige og forståelige lyder, enkeltlyder, annet)

- Ja
- Nei

Hvis nei, gi en kort beskrivelse

Annet vedrørende språk

(snakker barnet et annet språk, har språkferdigheter utover det som forventes, har særlige interesser eller lignende?)

Vi samtykker i at dette skjemaet sendes den skolen hvor barnet begynner. Samtykket er gitt i henhold til lov 14.04.2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger kap.11 – allmenne regler for behandling av personopplysninger. Barnehagens styrer sender dette skjemaet til skolen i lukket konvolutt innen 15.april. Skjemaet lagres elektronisk i barnets mappe i barnehage og skole.

Jeg samtykker til at skjemaet oversendes skolen.

Underskrift foresatt

Underskrift foresatt

Pedagogisk leder

Styrer

Oversikt over distriktene

1	2	3	4
Luhr skole	Finstad skole	Rasta skole	Benterud skole
Fjellhamar skole	Kurland skole	Solheim skole	Åsen skole
Grønli bhg	Kurland bhg	Kjenn bhg	Løkenåsen bhg
Fjellhamar bhg	Løken bhg	Rasta bhg	Solheim bhg
Fjellsrud bhg	Finstad bhg	Rolvstrud bhg	Benterud bhg
Bruget bhg	Bårliskogen bhg	Eventyrstua bhg	Skårungen bhg
Norlandia Tre Troll	Nesåsen bhg	Regnbuen bhg	Sørli bhg
Vangen bhg	A-hus barnehagene	Takt og Tone bhg	Idavollen Steiner bhg
Margaretalia bhg		Åsheimskog bhg	
Framtia barnehage		Vallerud bhg	

Overgang barnehage-SFO-skole

LØRENSKOG KOMMUNE

Hasselveien 6, Postboks 304, 1471 Lørenskog
Telefon: 67 93 40 00 Faks: 67 93 40 01
postmottak@lorenskog.kommune.no
www.lorenskog.kommune.no